

ELEKTRONISCHE HANDTEKENINGEN

MR. IR. FRANS DONDORP
VHIC INFORMATION RETRIEVAL DAY 2011

- Bottleneck
- Juridisch
- Context
- Archivering

BOTTLENECK

- Digitale werkwijze
 - Goedkeuring op papier
 - Communicatie per papier
 - Archivering op papier

“Aan ons ligt het niet”

ANNO NU

PROCES

COMMUNICATIE

JURIDISCH KADER

- Wetgever al een decennium actief
 - In 1999 Europese Richtlijn Richtlijn 99/93/EG
 - In 2003 Nederlandse implementatie Wet EH, Boek 3 BW
 - In 2004 toepasbaar in bestuursrecht Wet EBV, Hfst 2 Awb
 - In 2010 ook voor bestuursrechter Wet EBVmR, Hfst 6 Awb
 - In 2008 elek. onderhandse akte (polis) Wet EoA, Rv

- “Wetgeving loopt achter”

KOUDWATERVREES

1. JURIDISCHE DEFINITIE

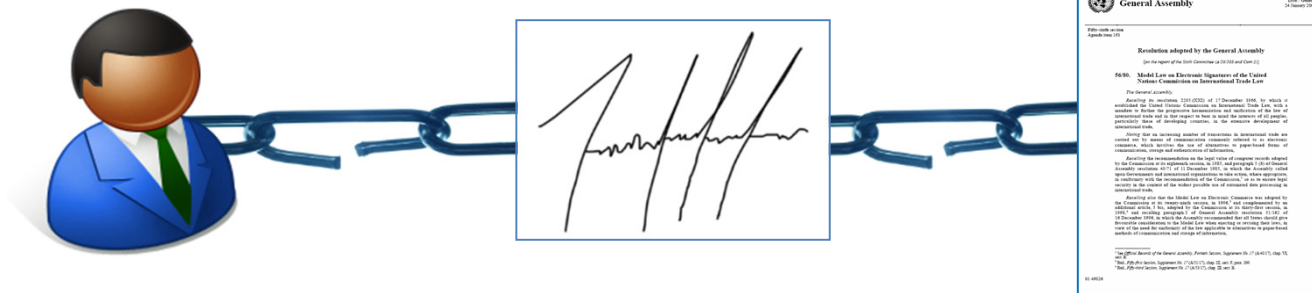
Elektronische handtekening

ELEKTRONISCHE HANDTEKENING (1)

- Art. 3:15a lid 4 BW

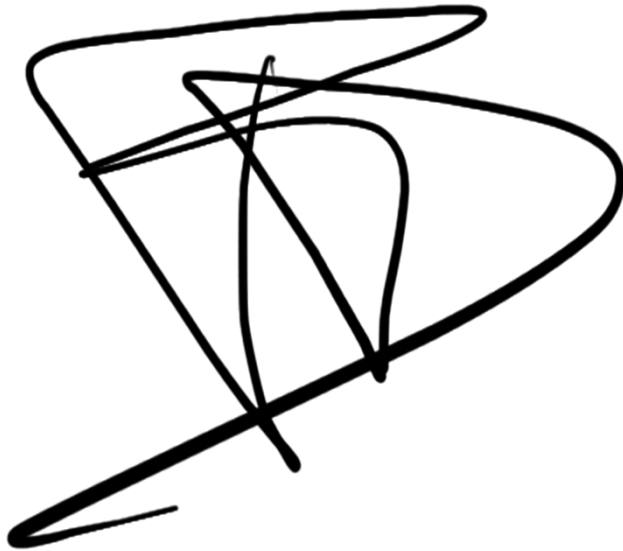
Onder **elektronische handtekening** wordt een **handtekening** verstaan die bestaat uit

- **elektronische gegevens**
- die zijn **vastgehecht** aan of **logisch geassocieerd** zijn met
- **andere elektronische gegevens** en
- die worden gebruikt als middel voor **authenticatie**.

Art. 3:15a lid 4 BW, art. 2 lid 1 Richtlijn 1999/93/EG
art. 2 UNCITRAL Model Law on Electronic Signatures

VORMEN?

Gebuiikersnaam:

Wachtwoord:

QR CODES

BEOORDELING

- Wat is de waarde van een elektronische handtekening?

- 1. Is het wel een elektronische handtekening?
 - Invullen definitie

- 2. Hoe betrouwbaar is deze dan?
 - Twee schakels:
 - EH 'zit voldoende betrouwbaar vast' aan persoon ondertekenaar
 - EH 'zit voldoende betrouwbaar vast' aan de ondertekende gegevens

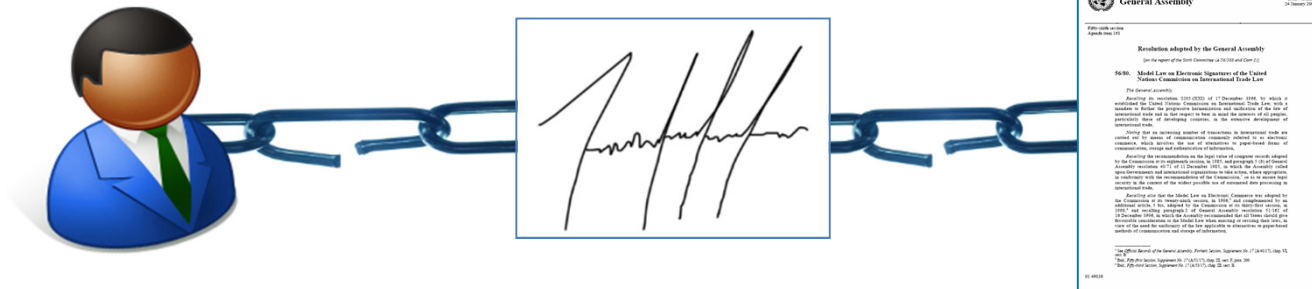
A handwritten signature in black ink, appearing to be "B. van der ..." with a large, stylized initial "B" and a circular flourish.

BETROUWBAARHEIDSCRITERIUM

- Art. 3:15a lid 1 BW

Een elektronische handtekening heeft dezelfde **rechtsgevolgen** als een handgeschreven handtekening

- indien de **methode** die daarbij is gebruikt voor authenticatie
- **voldoende betrouwbaar** is,
- gelet op het **doel** waarvoor de elektronische gegevens werden gebruikt
- en op alle overige **omstandigheden** van het geval.

OPVALLEND

“De neiging bestaat bij elektronisch verkeer een hogere mate van betrouwbaarheid en vertrouwelijkheid te eisen dan bij conventionele communicatie. Dit is niet gewenst, want ook de handtekening op papier biedt geen absolute garanties tegen vervalsingen.”

Memorie van Toelichting Wet elektronisch bestuurlijk verkeer, p. 16

2. CONTEXT

Doel & Omstandigheden van het geval

WEBV: PER PROCES BEPALEN

... of het proces elektronisch kan worden ingericht
(dit volgt uit Wet elektronisch bestuurlijk verkeer, 2004)

- Stapsgewijs implementeren
- Eerst processen met veel volume / veel winst

... hoe betrouwbaar de ondertekening moet zijn

- ... voldoende betrouwbaar voor doel
- ... omstandigheden: intern of extern bewijs?

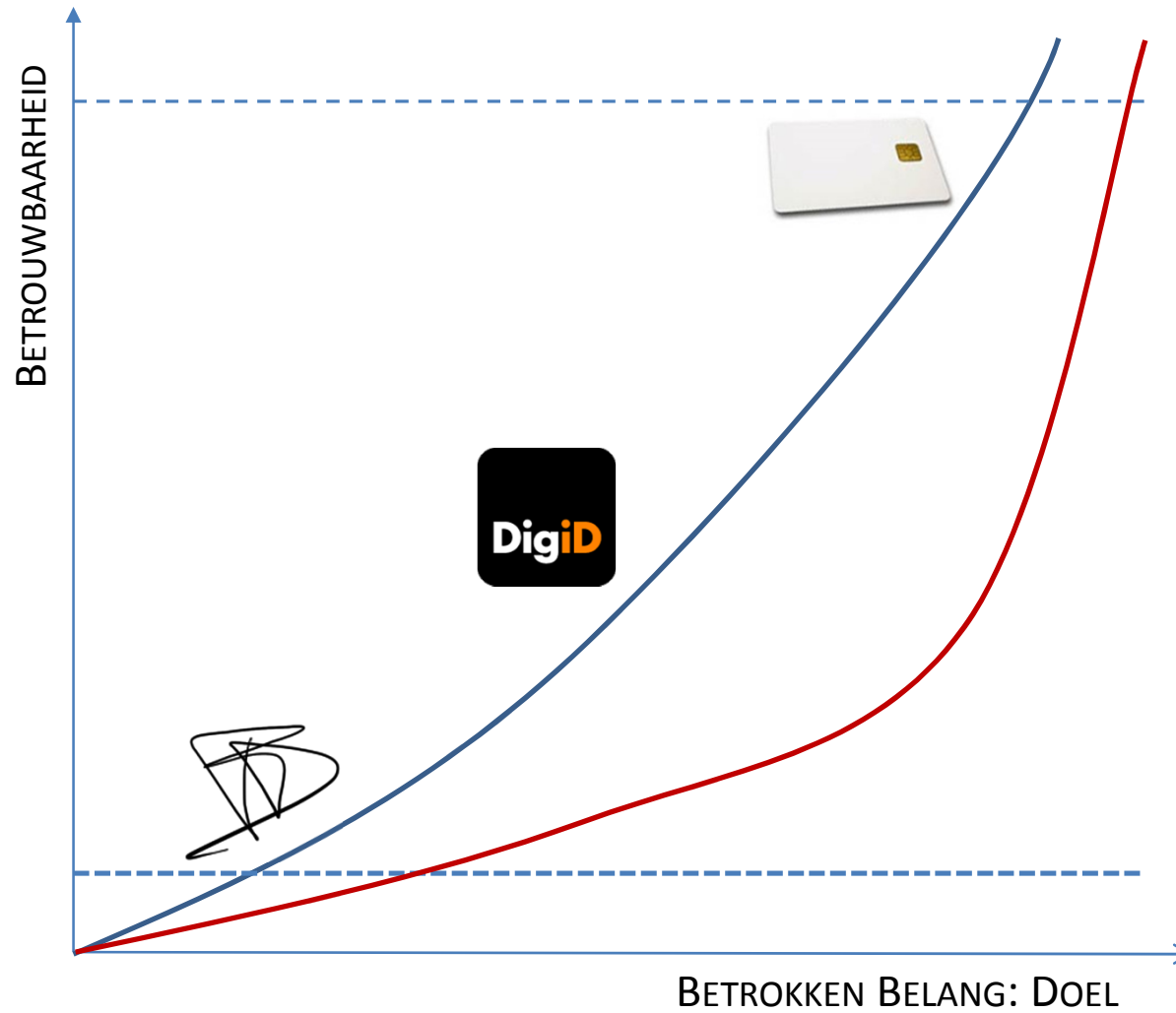
- Kan per proces verschillen
- Context (van het proces) is bepalend
 - Hoeveel geld is er mee gemoeid?
 - Hoe lang bewaren?

CONTEXT BEPALEND, NIET MEDIUM

- **Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. Aan de tekst van dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend.**
- Wij wijzen iedere aansprakelijkheid af voor schade ten gevolge van een onjuiste, onvolledige en ontijdige verzending en ontvangst van de inhoud van deze e-mail.
- Wij zijn niet aansprakelijk voor eventuele aanwezigheid van virussen.

BETROUWBAARHEID NIET ABSOLUUT

WIE BEPAALT?

- Private sector
 - Algemene voorwaarden
 - Bewijsovereenkomst

- Publieke sector
 - ...
 - Per proces
 - Voorwaarden stellen aan elektronische communicatie
 - Daarmee ook aan ondertekening

 - Tip: gebruik contextinformatie die je al hebt
 - Tip: hoe moeilijker, hoe minder succesvol

3. CONTEXTONAFHANKELIJK De Betrouwbare Derde

GEKWALIFICEERDE E.H.

- Juridisch zwaarste vorm

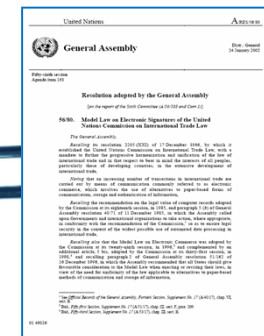
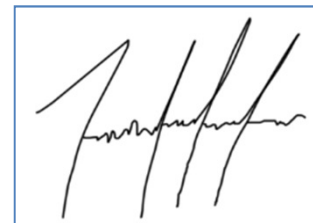
- Krijgt "bewijsvermoeden":
 - Wordt vermoed voldoende betrouwbaar te zijn
 - Is dus betrouwbaar tot tegendeel wordt bewezen

- Benodigdheden
 - Technisch zwaar middel: digitale handtekening
 - Procedureel zwaar middel: gekwalificeerde derdepartij

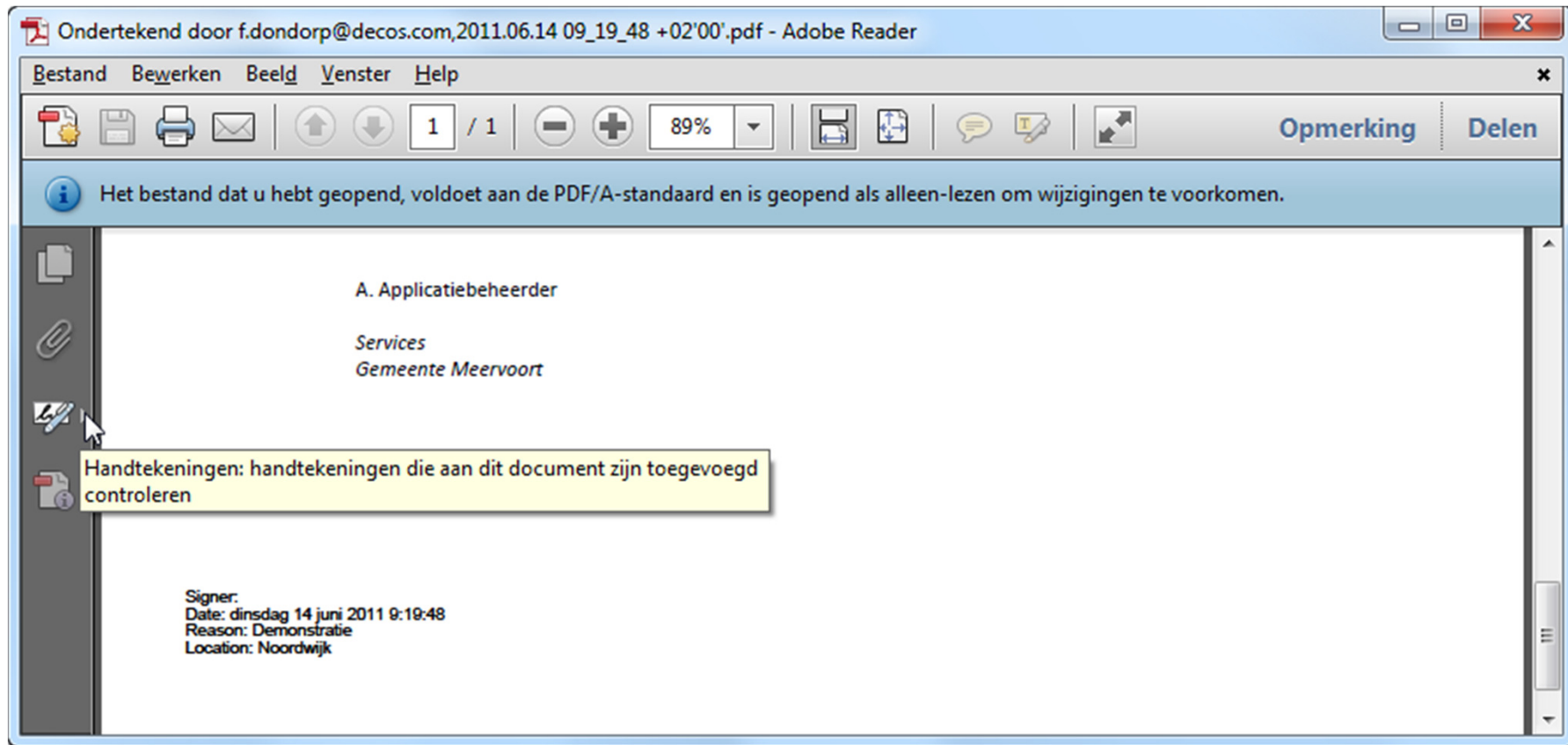
DIGITALE HANDTEKENING (1)

- Toepassing van de elektronische handtekening
 - Een techniek, niet een juridisch begrip
- De digitale handtekening
 - Voorziet in
 - Unieke verbinding met ondertekenaar
 - Identificatie van ondertekenaar
 - Zodanig verbonden, dat wijziging van document detecteerbaar is

- PDF
- PKI

STANDAARD ADOBE READER

STANDAARD ADOBE READER

Het bestand dat u hebt geopend, voldoet aan de PDF/A-standaard en is geopend als alleen-lezen om wijzigingen te voorkomen.

Handtekeningen

Alles valideren

Rev. 1: Ondertekend door f.dondorp@decos.com

Handtekening is geldig:

- PDF is niet gewijzigd sinds deze handtekening is toegepast
- Ondertekend door de huidige gebruiker
- De datum/tijd van de handtekening zijn afkomstig van de systeemtijd van de computer van de ondertekenaar.

Handtekeningdetails

- Reden: Demonstratie
- Locatie: Noordwijk
- Certificaatdetails...

Laatste keer gecontroleerd: 2011.06.14 09:25:21 +02'00'

Veld: 20110614092457450 op pagina 1

[Klik om deze versie weer te geven](#)

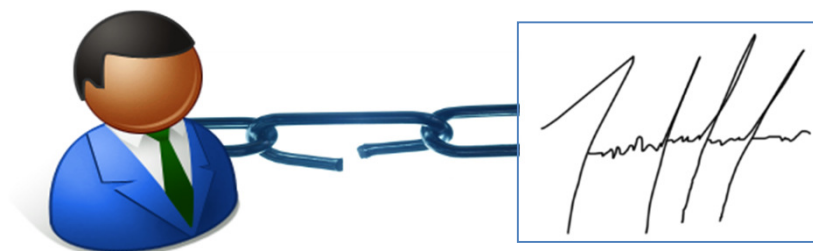
DIGITALE HANDTEKENING (2)

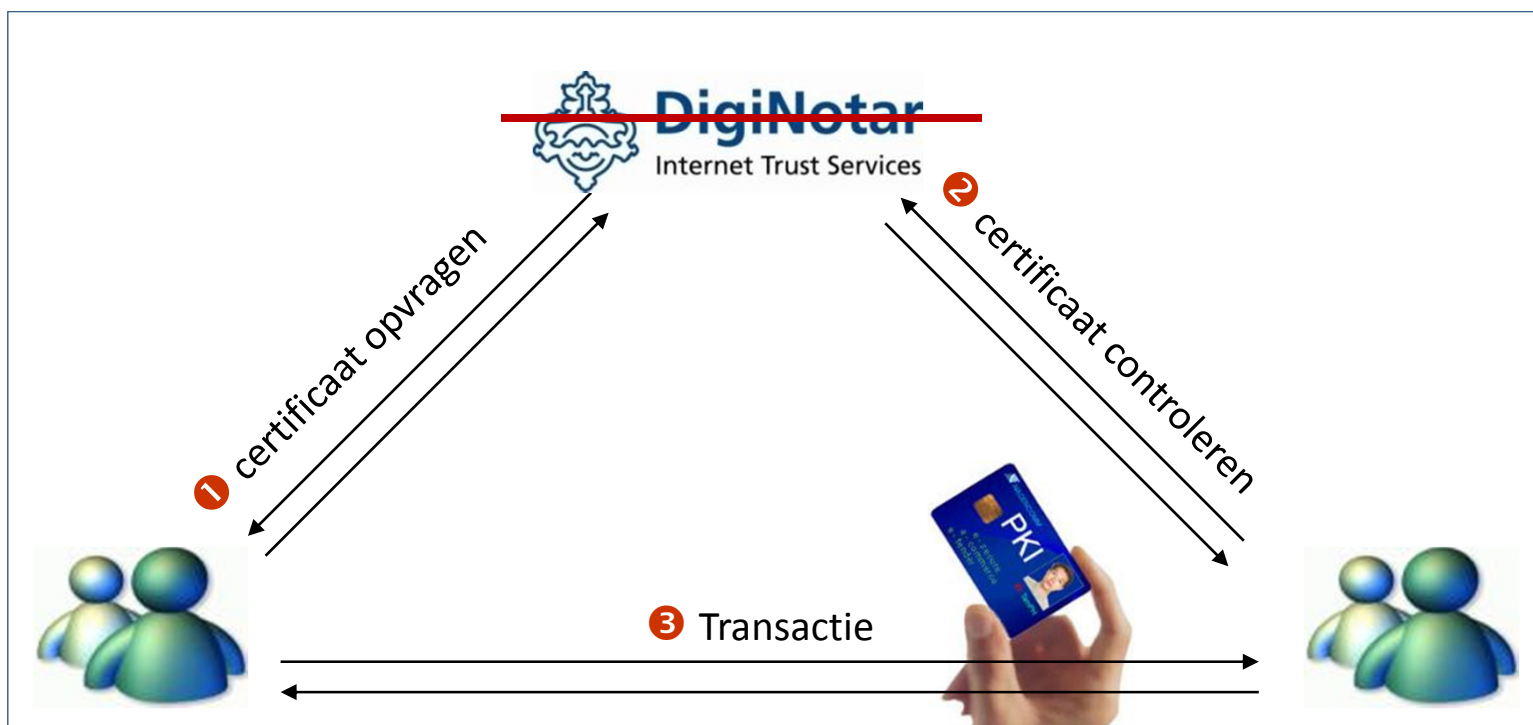
- De binding met de persoon kan zwak zijn

- ✓ Complimentary - [redacted] believes that private and secure messaging is a right not a luxury you should pay for. [redacted] provides email certificates and [ssl certificates](#) free to personal users.
- ✓ Fast and Easy to Obtain - You can get a Secure Certificate from [redacted] within minutes using our online form. Just fill out your name, email address, choose a password and we'll deliver your certificate.

- “Download hier uw gratis paspoort”
- Gekwalificeerde CSP vereist legitimatie

- Onafhankelijke derde staat in voor identiteit
 - De notaris: net als de aankoop van een huis
 - Onder toezicht van de OPTA

CERTIFICAAT

Certificaatinformatie

Doeleinden van dit certificaat:

- het beveiligen van e-mailberichten
- 1.3.6.1.4.1.6449.1.2.1.1.1

* Zie de verklaring van de certificeringsinstantie voor meer informatie.

Verleend aan: f.dondorp@decos.com

Verleend door: --- --- Client Authentication and Secure Email
CA

Geldig van 14- 6- 2011 **t/m** 14- 6- 2012

U hebt een persoonlijke sleutel die overeenkomt met dit certificaat.

4. ARCHIVERING

De Getekende Archiefkopie

Art. 24 In aanvulling [op contextuele metadata voor alle bescheiden] koppelt de zorgdrager aan **digitale** archiefbescheiden metagegevens aan de hand waarvan te alle tijde [kan] worden herleid:

- c. voor zover gebruik is gemaakt van een **digitale handtekening**:
- 1) de **houder** van de digitale handtekening;
 - 2) het **moment van validatie** van de digitale handtekening, alsmede het resultaat daarvan;
 - 3) de voor de validatie verantwoordelijke functionaris; en
 - 4) voor zover bekend ten tijde van het werkproces: de **identificatie van het certificaat** van de digitale handtekening

- Toch weer onderscheid tussen digitaal en analoog
 - Voor papieren bescheiden geen validatie

Idee was juist dat digitaal en analoog gelijk wordt behandeld
(art. 1 Archiefwet: “ongeacht vorm”)

- De archiefregeling kiest een toepassing
 - *digitale* handtekening (toepassing) ≠
elektronische handtekening (juridisch begrip)

Wet elektronische handtekeningen is nadrukkelijk
technologieonafhankelijk

NOG OPVALLENDER

- Visie op waarde validatie
 - Niet digitale handtekening zelf archiveren, maar registratie van validatie.
 - Geen noodzaak voor validatie op langere termijn
 - Overeenkomstig papieren praktijk?

Erg sterk concept en duidelijk standpunt

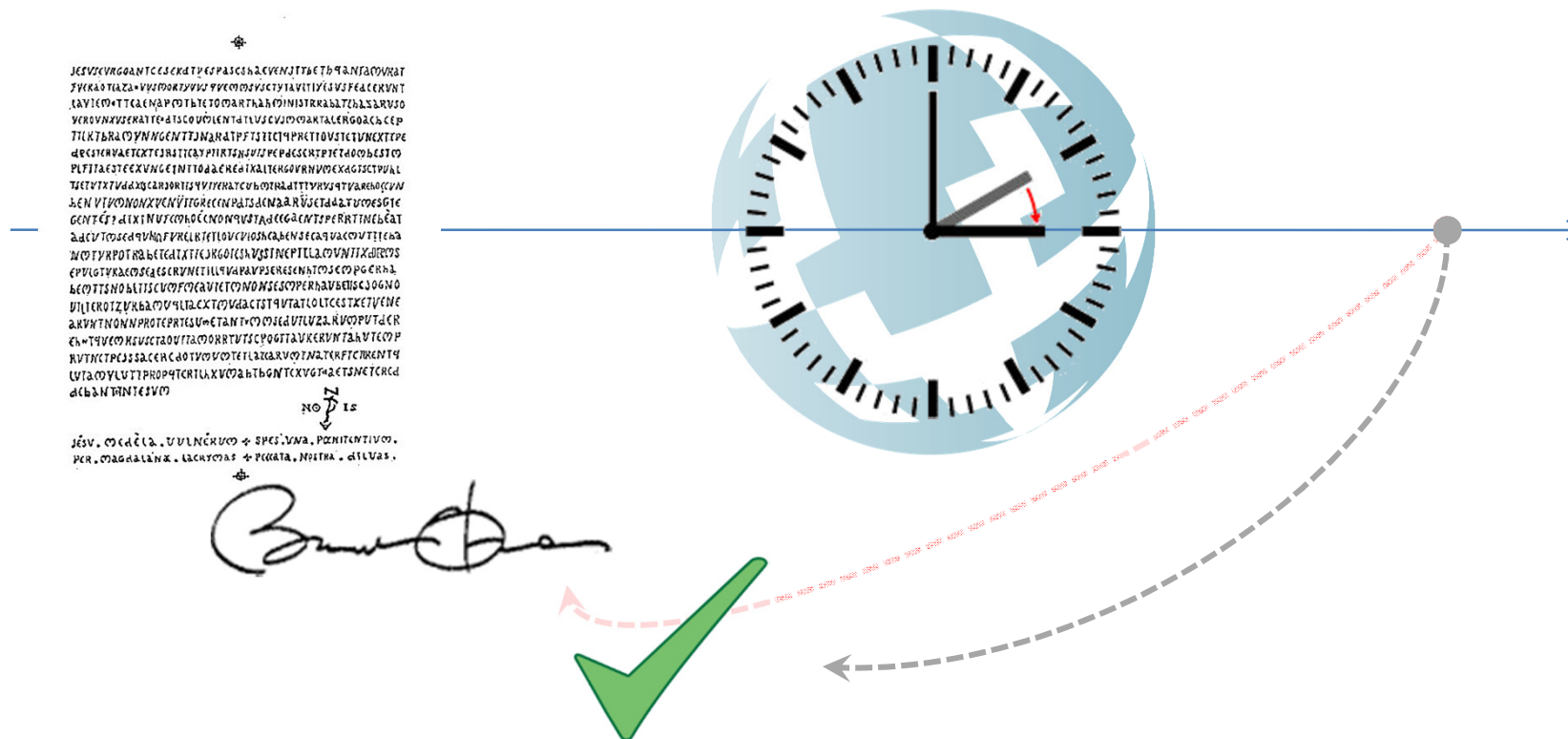
NOG OPVALLENDER (2)

“Hierover bestaat tot op heden in de praktijk veel verwarring. De digitale handtekening zelf hoeft ingevolge de Archiefwet 1995 niet te worden bewaard. [...] Een van de doelen van de digitale handtekening is vaak om te kunnen vaststellen van wie een document afkomstig is. [...]. Na controle en validatie van de handtekening verliest deze zijn rol en hoeft ten behoeve van archivering niet te worden bewaard.”

Toelichting bij Archiefregeling

HANDTEKENING VS. VALIDATIE

(geregistreeerde validatie van)

Authenticatie op het moment dat document zijn rol vervult

CONCLUSIE

AANDACHTSPUNTEN

- Veel juridische mogelijkheden
 - i.c.m. Wet elektronisch bestuurlijk verkeer

- Techniek is niet leidend, proces wel
 - Doel en omstandigheden van het geval
 - Kies techniek bij proces, niet proces bij techniek

- Afspraken maken en communiceren
 - 'algemene voorwaarden'
 - Inkoopvoorwaarden, bewijsovereenkomst

- Bezinnen, maar ook beginnen

ARCHIVERING

- Let op Archiefregeling 2009

- Twee 'archiefobjecten'
 - Archiefbescheid
 - Handtekening

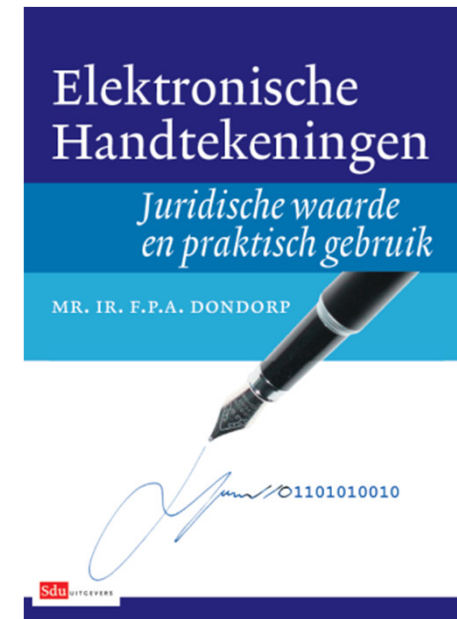
 - (vgl. metadata?)

- <http://www.decos.nl/kennis/-elektronische--handtekeningen-en-duurzame-betrouwbaarheid.htm>

Decos Information Solutions

mr. ir. Frans Dondorp
Manager Producten

Huygensstraat 30
2201 DK NOORDWIJK
☎ 071 – 364 07 00
✉ f.dondorp@decos.com
🌐 www.decos.com

Sdu bestelcode 9789012570534